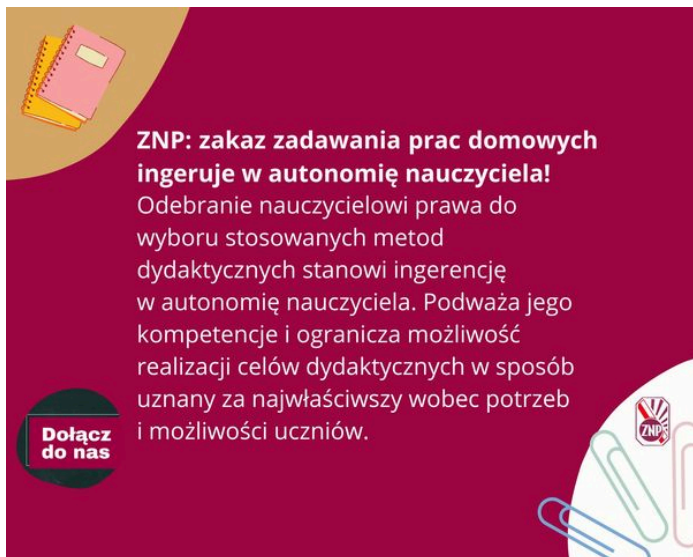

Aktualności

INFORMACJA NR 15 z dnia 11 marca 2024

Zakaz zadawania prac domowych ingeruje w autonomię nauczyciela

ZNP opiniując ministerialny projekt ws. oceniania, zwraca uwagę, że zakaz zadawania prac domowych ingeruje w autonomię nauczyciela. Odebranie nauczycielowi prawa do wyboru stosowanych przez niego metod dydaktycznych stanowi ingerencję w autonomię nauczyciela. Podważa jego kompetencje i ogranicza możliwość realizacji celów dydaktycznych w sposób uznany za najwłaściwszy wobec potrzeb i możliwości uczniów.

Wg ZNP, w miejsce takiej ingerencji w metodykę nauczania lepsze byłoby wydanie rekomendacji, wytycznych służących efektywnemu wykorzystaniu samodzielnej pracy ucznia i określeniu jej miejsca w procesie dydaktycznym.

Zamiast likwidować prace domowe, należy je ograniczyć oraz czynić z nich lepsze narzędzie nauki.

Zdaniem ZNP, jeśli nauczyciel może zadać uczniowi pracę domową, to należy również umożliwić uczniowi uzyskanie oceny z odrobionej pracy.

INFORMACJA NR 14 z dnia 1 marca 2024r.

NAUCZYCIELE WYMAGAJĄ WSPARCIA I DOWARTOŚCIOWANIA

Tomasz Gajderowicz, zastępca dyrektora Instytutu Badań Edukacyjnych:
To nauczyciele wymagają równie silnej interwencji w obszarze ich dobrostanu, poczucia związku z miejscem pracy, dowartościowania zawodu, który przez ostatnie lata bardzo wiele doświadczył. A przecież był „na przodku” tego by edukacja odbywała się w trakcie długiego zamknięcia szkół z powodu pandemii. Wiemy też jak były wprowadzane różne zmiany w oświacie. Nauczyciele wymagają dzisiaj największego wsparcia i dowartościowania.

Dołącz do nas

– To nauczyciele wymagają dzisiaj największego wsparcia i dowartościowania – mówił dr Tomasz Gajderowicz, zastępca dyrektora Instytutu Badań Edukacyjnych podczas środowej (28.02.2024) konferencji „Zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży. Wspólna praca, najlepsze rozwiązania” współorganizowanej przez Ministerstwo Edukacji Narodowej. W konferencji uczestniczył prezes ZNP Sławomir Broniarz oraz przedstawiciele Związku.

Ministrowie, parlamentarzyści, specjaliści, przedstawiciele organizacji pozarządowych dyskutowali o rozwiązaniach na rzecz systemowego wsparcia zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży. Jednym z wątków dyskusji był także dobrostan nauczycieli i nauczycielek.

Dr Gajderowicz przywołał wyniki badania PIRLS z 2021, które porównywało dobrostan nauczycieli, ich satysfakcję zawodową, ich poczucie przynależności między rokiem 2016 a 2021.

– Dobrostan uczniów jest bardzo, bardzo nisko, ale można być jeszcze niżej, jeśli chodzi o to, co się wydarzyło w ostatnich latach z tymi, którzy w największym stopniu są blisko uczniów, z tymi, o których w takiej dyskusji jak dzisiaj, mówi się zdecydowanie za mało – z nauczycielami – zaznaczył.

Podczas spotkania został zaprezentowany projekt IBE pn. “Wspieranie dostępności edukacji dla dzieci i młodzieży”, działań z obszaru wsparcia zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, które są realizowane przez MEN i inne instytucje (w tym organizacje pozarządowe).

Wskazano cztery priorytety działań na rzecz poprawy kondycji psychicznej uczniów: promocja zdrowia psychicznego, profilaktyka, pomoc w kryzysie, pomoc w powrocie do zdrowia.

INFORMACJA NR 13 z dnia 19 lutego 2024r.

1 stycznia 2024 roku minimalne wynagrodzenie za pracę w Polsce wzrosło do 4242 zł brutto. Dlatego niektórzy nauczyciele otrzymują wyrównanie z tytułu niższego uposażenia niż przewidują przepisy prawa pracy. Są jednak samorządy, które sygnalizują chęć potrącania wypłaconych dodatków wyrównawczych w momencie wejścia w życie zapowiadanych przez rząd podwyżek dla nauczycieli. **Dlatego Związek Nauczycielstwa Polskiego przygotował opinię prawną w tej sprawie. Zgodnie z nią, takie potrącenie z wynagrodzenia pracownika może nastąpić tylko za jego zgodą wyrażoną na piśmie!**

Opinia ZNP ws. potrącania wyrównań wypłaconych w związku z nieosiągnięciem przez nauczycieli stawek minimalnego wynagrodzenia w kontekście następczej podwyżki wynagrodzeń zasadniczych nauczycieli

1. Projekt rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej (dalej – r.zm.r.płac.) zmieniającego tabelę w rozporządzeniu płacowym nauczycieli, określającej stawki minimalnego wynagrodzenia zasadniczego, wejdzie w życie z mocą wsteczną od dnia 1 stycznia 2024 r. W związku z tym zwiększone stawki wynagrodzenia zasadniczego będą wypłacane z wyrównaniem od dnia 1 stycznia 2024 r.

Jednocześnie należy zauważyć, że dotychczas obowiązująca tabela w rozporządzeniu określającym minimalne stawki wynagrodzenia zasadniczego dla nauczycieli w większości przypadków zawierała kwoty niższe niż wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w 2024 r., określonego w § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2023 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2024 r. (Dz.U. poz. 1893) – dalej r.w.m.w.p.

W związku z tym nauczycielom, których wynagrodzenie nie osiągnęło w danym miesiącu wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę, tj. w kwoty 4242 zł określonej w § 1 r.w.m.w.p., wypłacany był dodatek wyrównawczy, o którym mowa w art. 7 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (tj. Dz.U. z 2020 r. poz. 2207 ze zm.) – dalej u.m.w.p.

2. Zgodnie z treścią art. 7 u.m.w.p. jeżeli w danym miesiącu, z uwagi na terminy wypłat niektórych składników wynagrodzenia lub rozkład czasu pracy, wynagrodzenie pracownika jest niższe od wysokości minimalnego wynagrodzenia, następuje uzupełnienie wynagrodzenia do tej wysokości w postaci wyrównania (dodatek wyrównawczy).

Obecnie pojawiają się informacje, że dodatek wyrównawczy wypłacony na podstawie art. 7 u.m.w.p. będzie potrącany po wypłaceniu zaktualizowanych stawek wynagrodzenia zasadniczego na podstawie rozporządzenia płacowego – z wyrównaniem od 1 stycznia 2024 r.

3. Zdaniem Związku Nauczycielstwa Polskiego potrącenie wypłaconego dodatku wyrównawczego jest nieprawidłowe z tego względu, że dodatek wyrównawczy, o którym mowa w art. 7 u.m.w.p., ustalany jest w określonym miesiącu, w odniesieniu do wynagrodzenia osiągniętego w tymże miesiącu, a także w związku z nieosiągnięciem w tym miesiącu kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Jeżeli nauczyciel nie osiągał wysokości wynagrodzenia minimalnego (4242 zł) w styczniu czy lutym, wypłacenie wyrównania na podstawie § 1 r.zm.r.płac., nie zmienia zasadności wypłacenia dodatku wyrównawczego na podstawie art. 7 u.m.w.p. w miesiącu styczniu czy lutym, niezależnie od wyrównania wypłaconego później na podstawie rozporządzenia płacowego nauczycieli.

W treści art. 6 i 7 u.m.w.p. nie została bowiem przewidziana formuła uśredniania wynagrodzenia np. z okresu kwartału i dopiero przy ustaleniu, że średnie wynagrodzenie z ww. okresu nie osiąga wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę, dodatek wyrównawczy jest wypłacany.

W treści art. 6 i 7 u.m.w.p. przewidziano natomiast zasadę, że jeżeli w danym miesiącu nie jest osiągnięte wynagrodzenie minimalne, wypłacany jest dodatek wyrównawczy.

Z tego względu zdaniem ZNP określanie wypłaconego dodatku wyrównawczego na podstawie art. 7 u.m.w.p. jako świadczenia nienależnego należy traktować jako czyn, o którym mowa w art. 282 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (tj. Dz.U. z 2023 r. poz. 984 ze zm.) – dalej k.p.

Zgodnie z treścią art. 282 § 1 pkt 1 k.p. kto wbrew obowiązkowi wysokość wynagrodzenia bezpodstawnie obniża albo dokonuje bezpodstawnych potrąceń – podlega karze grzywny od 1000 zł do 30 000 zł.

4. Przepisy prawa pracy ze względu na realizację naczelnej zasady ochrony wynagrodzenia za pracę, umożliwiają potrącenie wynagrodzenia tylko w przypadkach wyraźnie określonych w treści ustawy Kodeks pracy.

Dyspozycja art. 87 k.p. nie obejmuje jednak sytuacji wskazanej w omawianej sprawie, więc pracodawca nie może potrącić wypłaconego dodatku wyrównawczego w kolejnym terminie płatności bez zgody pracownika.

Stąd ewentualne zastosowanie może mieć jedynie art. 91 § 1 k.p., zgodnie z którym należności inne niż wymienione w art. 87 k.p., **mogą być potrącane z wynagrodzenia pracownika tylko za jego zgodą wyrażoną na piśmie.**

Z przepisu wynika więc norma, że **brak zgody pracownika na potrącenie „innych należności” powoduje wystąpienie skutecznie prawnej przeszkody dokonania przez pracodawcę takiego potrącenia.**

W takiej sytuacji pracodawca może dochodzić swego żądania tylko przed sądem, który dokona oceny czy w sprawie występuje podstawa do uznania wypłaty dodatku wyrównawczego jako świadczenia nienależnego.

Sporządził Krzysztof Lisowski

W styczniu br. Związek Nauczycielstwa Polskiego wystąpił do Minister Pracy z wnioskiem o znowelizowanie ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę w ten sposób, aby wśród składników wynagrodzenia **niezaliczanych do płacy minimalnej** zostało uwzględnione **wynagrodzenie z tytułu pracy w godzinach ponadwymiarowych i doraźnych zastępstw.**

Obecnie nauczyciele wykonujący dodatkową pracę w ramach godzin ponadwymiarowych i/lub doraźnych zastępstw, mają zdecydowanie gorszą sytuację prawną w zakresie prawa do wyrównania w porównaniu do tej samej grupy nauczycieli, którzy nie realizują zajęć w ramach godzin ponadwymiarowych i/lub doraźnych zastępstw.

INFORMACJA NR 12 z dnia 8 lutego 2024r.

Związek Nauczycielstwa Polskiego opowiada się za jak najszybszą wypłatą podwyżek dla nauczycieli z wyrównaniem od 1 stycznia br. Dlatego z uwagi na kalendarz prac legislacyjnych Związek zakończył dziś etap uzgodnień projektu rozporządzenia płacowego MEN, aby nauczyciele mogli już w marcu otrzymać obiecaną podwyżkę z wyrównaniem od 1 stycznia.

Podczas dzisiejszych rozmów przedstawiciele ZNP zaproponowali:

- przesunięcia w ramach budżetu przeznaczonego na podwyżki dla nauczycieli, aby zwiększyć wynagrodzenie zasadnicze nauczycieli mianowanych (poprzez zwiększenie udziału płacy zasadniczej w ogólnym wynagrodzeniu nauczycieli mianowanych do 70 proc.). Wg ZNP jest to konieczne, ponieważ propozycja płacowa MEN oznacza, że różnica pomiędzy wynagrodzeniem zasadniczym nauczyciela początkującego a mianowanego wyniesie tylko 149 zł;
- wznowienie rozmów przed 1 września br. o wzroście wynagrodzeń nauczycieli ze szczególnym uwzględnieniem nauczycieli mianowanych jeszcze w tym roku budżetowym;
- wyłączenie godzin ponadwymiarowych i doraźnych zastępstw z konstrukcji średniego wynagrodzenia nauczycieli, ponieważ jest to dodatkowa praca (godziny te zawiązują konstrukcję średniego wynagrodzenia);
- zmianę systemu wynagrodzeń nauczycieli poprzez likwidację kwoty bazowej na rzecz powiązania wynagrodzeń zasadniczych nauczycieli z przeciętnym wynagrodzeniem w gospodarce (obywatelska inicjatywa ZNP „Godne płace i wysoki prestiż”).

Ministerstwo edukacji w projekcie rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie ws. stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli, zaproponowało następujące stawki minimalnego wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli posiadających tytuł zawodowy magistra z przygotowaniem pedagogicznym:

- nieposiadający stopnia awansu zawodowego (nauczyciel początkujący) – 4 908 zł
- nauczyciel mianowany – 5 057 zł
- nauczyciel dyplomowany – 5 915 zł.

Przedstawiciele ZNP doceniają skalę wzrostu wynagrodzenia nauczycieli, ponieważ takich podwyżek nie było w ostatnich latach! Jednak propozycja płacowa MEN pokazuje, jak niewielkie są obecnie zarobki nauczycieli, skoro nawet 33-procentowy i 30-procentowy wzrost płac nie zapewnia podwyżki wynagrodzenia zasadniczego o 1500 zł.

Podwyżka nie zapobiegła także dalszemu spłaszczeniu wynagrodzeń na poszczególnych stopniach awansu zawodowego. Dlatego podczas negocjacji Związek Nauczycielstwa Polskiego zaproponował

wzrost wynagrodzenia zasadniczego

zmniejszenie spłaszczenia wynagrodzeń na poszczególnych stopniach awansu zawodowego poprzez:

- zwiększenie udziału płacy zasadniczej w ogólnym wynagrodzeniu nauczycieli szczególnie w kontekście nauczycieli początkujących i mianowanych,
- zmianę systemu wynagrodzeń przez likwidację kwoty bazowej na rzecz powiązania wynagrodzeń zasadniczych nauczycieli z przeciętnym wynagrodzeniem w gospodarce (wg. GUS),

- wznowienie rozmów o wzroście wynagrodzeń nauczycieli jeszcze w tym roku budżetowym;
- wyłączenie godzin ponadwymiarowych i doraźnych zastępstw z konstrukcji średniego wynagrodzenia nauczycieli.

Na wniosek ZNP zostaną powołane przez MEN cztery grupy robocze

ds. godzin ponadwymiarowych,
kształcenia nauczycieli,
emerytur,
awansu zawodowego i oceny pracy,

które jak najszybciej rozpoczną prace nad propozycjami nowych rozwiązań prawnych.

II INFORMACJA Nr 11 z dnia 1 lutego 2024r.

1 lutego 2024 r. odbyło się spotkanie uzgodnieniowe projektu rozporządzenia płacowego MEN z udziałem kierownictwa resortu edukacji oraz przedstawicieli oświatowych związków zawodowych.

ZNP reprezentowali: prezes ZNP Sławomir Broniarz, wiceprezes ZG ZNP Urszula Woźniak oraz członkowie Zarządu Głównego ZNP Krzysztof Baszczyński, Elżbieta Markowska, Adam Młynarski i Edyta Książek. Natomiast ze strony MEN w spotkaniu uczestniczyli minister edukacji Barbara Nowacka oraz wiceministrowie Paulina Piechna-Więckiewicz i Henryk Kiepura.

Projekt rozporządzenia

W projekcie rozporządzenia MEN zmieniającego rozporządzenie ws. stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli, ministerstwo edukacji zaproponowało następujące stawki minimalnego wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli z pierwszej grupy zaszeregowania płacowego (tj. posiadających tytuł zawodowy magistra z przygotowaniem pedagogicznym):

nieposiadający stopnia awansu zawodowego (nauczyciel początkujący) – 4 908 zł
nauczyciel mianowany – 5 057 zł
nauczyciel dyplomowany – 5 915 zł.

Postulaty ZNP

Propozycja płacowa pokazuje, jak niewielkie są obecnie zarobki nauczycieli, skoro nawet 33-procentowy i 30-procentowy wzrost płac nie zapewnia podwyżki wynagrodzenia zasadniczego o 1500 zł. Podwyżka nie zapobiegła także dalszemu spłaszczeniu wynagrodzeń na poszczególnych stopniach awansu zawodowego. Dlatego podczas dzisiejszych negocjacji przedstawiciele ZNP zaproponowali zmiany związane ze

wzrostem wynagrodzenia zasadniczego

oraz zmniejszeniem spłaszczenia wynagrodzeń na poszczególnych stopniach awansu zawodowego

poprzez:

– zwiększenie udziału płacy zasadniczej w ogólnym wynagrodzeniu nauczycieli szczególnie w kontekście nauczycieli początkujących i mianowanych (propozycja płacowa MEN oznacza, że różnica pomiędzy wynagrodzeniem

zasadniczym nauczyciela początkującego a mianowanego wynosi jedynie 149 zł),

– powiązanie wynagrodzeń nauczycieli z przeciętnym wynagrodzeniem w gospodarce.

Przedstawiciele ZNP doceniają skalę wzrostu wynagrodzenia nauczycieli, ponieważ **takich podwyżek nie było w ostatnich latach**. W czasie 8 lat rządów PiS ówczesny rząd dwukrotnie zamroził pensje nauczycielskie. Wyglądało to następująco:

- w 2016 r. – 0 proc.,
- w 2017 r. – 1,3 proc. od stycznia,
- w 2018 r. – 5,35 proc. od kwietnia,
- w 2019 r. – 5 proc. od stycznia i 9,6 proc. od września,
- w 2020 r. – 6 proc. od września,
- w 2021 r. – 0 proc.,
- w 2022 r. – 4,4 proc. od maja, a dla najmłodszych nauczycieli – dodatkowo 8-10 proc. od września,
- w 2023 r. – 7,8 proc. od stycznia.

Tegoroczna podwyżka jest efektem determinacji protestujących nauczycieli i nauczycielek, angażujących się działania protestacyjne i obywatelskie ZNP w ostatnich latach!

Ustalenia

Podczas dzisiejszego spotkania ustalono, że:

na wniosek ZNP odbędzie się **kolejna tura rozmów 8 lutego** na temat propozycji ZNP zwiększenia udziału płacy zasadniczej w ogólnym wynagrodzeniu nauczycieli początkujących i mianowanych (po przedstawieniu przez MEN danych dotyczących wysokości poszczególnych składników wynagrodzenia), zostaną powołane **cztery grupy robocze** (ds. godzin ponadwymiarowych, kształcenia nauczycieli, emerytur oraz awansu zawodowego i oceny pracy), które jak najszybciej rozpoczną prace nad propozycjami nowych rozwiązań prawnych.

Ministra edukacji Barbara Nowacka zadeklarowała:

– jak najszybsze **wypłacenie 30- i 33-procentowych podwyżek** z wyrównaniem od 1 stycznia br. mimo zawirowań budżetowych (31 stycznia br. prezydent Andrzej Duda podpisał ustawę budżetową na rok 2024 i skierował budżet w trybie kontroli następczej do Trybunału Konstytucyjnego),

– **poparcie obywatelskiej inicjatywy ZNP** dotyczącej powiązania wynagrodzeń nauczycielskich z przeciętnym wynagrodzeniem w gospodarce,

– **wolę prowadzenia rozmów** z partnerami społecznymi na temat zmian w edukacji i systemie wynagrodzeń nauczycieli oraz podwyżek w roku 2025,

– prace nad obudową **prestżu zawodowego** nauczycieli i dialogu społecznego.

Inicjatywa obywatelska ZNP

Zdaniem ZNP, punktem odniesienia przy kształtowaniu wysokości płac nauczycieli powinien być obiektywny wskaźnik, niezależny od decyzji polityków z rządzącej w danym momencie ekipy, co wynika z naszej obywatelskiej inicjatywy.

W ubiegłym tygodniu w Sejmie odbyło się pierwsze czytanie naszego obywatelskiego projektu „Godne płace i wysoki prestiż nauczycieli”. To propozycja powiązania wynagrodzeń nauczycielskich z przeciętnym wynagrodzeniem w gospodarce. Liczymy na szybkie procedowanie naszej inicjatywy w Sejmie.